

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Михайлович Марти Юріївни "Синдромні патології при скронево-нижньощелепних розладах, їх діагностичне значення", яка подана у разову спеціалізовану вчену раду ДФ 35.600.034 у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького МОЗ України на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 221 – Стоматологія

1. Актуальність обраної теми дисертації.

Дисертаційна робота Марти Юріївни присвячена вивченню питань діагностики синдрому больової дисфункції скронево-нижньощелепового суглобу. Актуальність цього напрямку пов'язана не тільки з високою частотою проявів цього патологічного стану, хоча за даними деяких літературних джерел відсоток досягає до показника 89% в усього населення. Досить важким є його діагностика, що пов'язано з поліетіологічною причиною виникнення та мультисимптомними проявами, що часто маскуються під захворювання нервової системи обличчя, патологію шийного відділення хребта, середньої та внутрішньої частини вушного органу.

Неправильна діагностика призводить до початку неадекватного лікування, що здовжує його тривалість та робить неефективним. Тому важливим є розробка алгоритму комплексного обстеження, яке б включало б всі доступні сучасні методи, та їх методики оцінки отриманих даних.

Власне, цьому питанню присвячено багато наукових досліджень, опубліковано значну кількість наукових статей, проте незважаючи на це, дана проблема на сьогоднішній день ще кінцево не вирішена, а пошуки більш ефективних методик продовжуються і на далі.

Зважаючи на поставлену мету роботи, а саме підвищення ефективності діагностики скроне-нижньощелепових розладів, слід вважати її актуальною, а вибраний напрямок досліджень адекватний.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота є фрагментом комплексної науково-дослідної роботи кафедри ортопедичної стоматології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького «Розпрацювання та удосконалення методів діагностики, клінічних методів та технологічних засобів комплексного лікування дефектів зубних рядів, деформацій і ушкоджень зубо-щелепної системи» (№ державної реєстрації 0114U000112). Дисертант є безпосереднім співвиконавцем даної науково-дисертаційної роботи.

3. Новизна дослідження та одержаних наукових результатів.

У процесі виконання роботи автором було розроблено діагностичні комплекси для диференційної діагностики різних за видами скроне-нижньощелепових розладів, в тому числі і між хворобами, що їх можуть імітувати.

Також доповнено наукові дані про діагностичні ознаки для різних форм суглобових розладів методом логістичної регресії.

4. Теоретичне та практичне значення отриманих результатів.

Отримані результати поглиблюють і розширюють вже існуючі знання про механізми виникнення скроне-нижньощелепових розладів, вказують на шляхи можливого підвищення ефективності їх діагностики.

Також запропоновано та обгрунтовано клініко-діагностичні критерії та розроблено цілий ряд діагностичних комплексів для діагностики вказаних розладів.

5. Ступінь обгрунтованості та достовірності положень та висновків, сформульованих у дисертації.

Здобувачем особисто проведено наукове дослідження, зокрема самотійно виконано літературний огляд, опановано методики дослідження, проведено експерименти, здійснено аналіз отриманих результатів, сформовано

висновки. Усі проведені дослідження є сучасними та відповідають поставленим завданням дисертації.

6. Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення.

Дисертаційна робота оформлена окремим томом і побудована у повній відповідності до сучасних вимог та складається з титульного аркушу, анотації двома мовами, списку публікацій здобувача, змісту, переліку умовних скорочень, містить вступ, огляд літератури, опис матеріалів та методів дослідження, 5-х розділів власних експериментальних досліджень, розділ аналізу та узагальнення результатів, висновки, список використаних джерел і додатки.

Повний обсяг дисертації становить 191 сторінки (основний обсяг – 113 сторінки) комп'ютерного тексту. Робота ілюстрована 29 таблицями та 26 рисунками. Список літератури налічує 279 джерел, кількість додатків – 17.

Робота має належний обсяг впроваджень і публікацій – 16 наукових праць, з них 9 – у фахових виданнях України та 1 – у іноземному індексованому періодичному виданні, та 5 тез доповідей на наукових конференціях.

7. Недоліки дисертації щодо її змісту і оформлення.

Дисертація оформлена згідно існуючих нормативних рекомендацій. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації, не виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. Текст представлених матеріалів дисертації є оригінальним, а наявні за її темою публікації не містять академічного плагіату.

У ході рецензування виникли деякі зауваження, які були враховані здобувачем, тому принципових зауважень до змісту, оформлення і стилю дисертації немає.

Поряд з тим хотілось би почути від автора пояснення на наступні питання:

1. Поясніть Ваш вибір при виконанні дисертаційної роботи класифікації за B.W.Neville?
2. Чи при огляді хворих Вам зустрічалися такі, що в анамнезі перенесли травматичні переломи щелеп, зокрема їх суглобових відростків?
3. Яка на вашу думку цінність біохімічних методів обстеження при диференційній діагностиці захворювань скроне-нижньощелепного суглоба?
4. Прошу ще раз пояснити фразу у розділі «Аналіз та узагальнення отриманих результатів» (стр.129) – «дозволяє стверджувати, що оклюзійний чинник у розвитку СНР не є визначальним»?

8. Відповідність дисертації встановленим вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора медичних наук.

Дисертаційна робота Михайлович Марти Юріївни "Синдромні патології при скронево-нижньощелепних розладах, їх діагностичне значення" є самостійною завершеною науковою працею, яка за своєю актуальністю, новизною, теоретичною і практичною цінністю результатів дослідження, рівнем опублікування та оприлюднення результатів дана дисертація відповідає Вимогам до оформлення дисертації, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12.01.2022 р., а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 - Охорона здоров'я за спеціальністю 221 - Стоматологія.

Рецензент,
професор кафедри хірургічної
стоматології Львівського національного
медичного університету
імені Данила Галицького МОЗ України,
доктор медичних наук, професор

Р.З. Огоновський